

[Thorkil Kristensen.]

kaldte liberalisering bliver noget af et slag i luften, hvis man sætter nogle varer på fri-liste og samtidig yderligere begrænser importen af andre varer.

Det fremgik ikke alene af den tale af den højtærede finansminister, som jeg har citeret, men også af nationalbudgettet, at regeringen er klar over, at finanspolitiske foranstaltninger, d. v. s. en stramning af finanspolitikken, kan være det mest effektive middel til at forbedre denne situation, altså til at skabe betingelserne for en videre udvikling af handelens liberalisering. Man stiller da sig selv det spørgsmål — dets berettigelse fremgår ikke blot af nationalbudgettet, man også så klart af præmisserne i den højtærede finansministers fremsættelsestale i vinter —: Hvorfor har regeringen da ikke selv villet føre denne politik? Jeg nævnte dengang, at konklusionen i den højtærede finansministers tale ikke svarede til hans præmisser, og det gjorde jo heller ikke det skatteforlig, som derefter blev sluttet.

Hvis man søger forklaringen på, at regeringen ikke selv går de veje, som den erkender kan være nødvendige for at forbedre vor valutabalace, finder man jo svaret i alt det meget, der i nationalbudgettet og i de ministertaler, vi har hørt i den senere tid, står om beskæftigelsen. Vi står i virkeligheden her overfor det, som i mange år har været dansk økonomis dilemma. Det forekommer mig ikke, at en central økonomisk debat i rigsdagen bør gå til ende, uden at der siges nogle ord om dette spørgsmål. Dilemmaet er jo dette, at hvis vi begrænser købekraften for at forbedre valutabalancen, begrænser vi dermed naturligvis ikke bare efterspørgslen efter udenlandske varer og efter danske varer, der kunne eksporteres, hvad der forbedrer valutabalancen, men vi formindsker også efterspørgslen efter danske varer og måske danske varer, som ikke kan eksporteres, og som kun delvis er bygget over udenlandske råstoffer; derved kan vi naturligvis ikke undgå i første omgang at forringe beskæftigelsen. Det er da, som det ser ud til i øjeblikket, regeringens politik, at man sætter hensynet til beskæftigelsen over alle hensyn iøvrigt, så må det, havde jeg nær sagt, næsten gå med valutabalancen, som det kan; så håber man at kunne klare sig på dette punkt ved at opretholde og eventuelt skærpe restriktionssystemet.

Jeg mener ikke blot, at denne politik er sagligt urigtig, men jeg tror også, den er i uoverensstemmelse med, hvad der er flertal for i det høje ting, og derfor må vi se at

klare dette dilemma. Der må jo være noget skævt i vort økonomiske system, hvis det er sådan, at den politik, der er nødvendig for at bringe vor valutabalace i orden, samtidig skal forringe vor beskæftigelse, for når valutabalancen ikke er i orden, er det jo, fordi vor produktion er for lille i forhold til vort forbrug, og jeg synes, det er en paradoksal tilstand, at man for at klare det problem skal føre en politik, der i første omgang formindsker beskæftigelsen og dermed også forbruget. Det problem må vi se at komme til bunds i, og forklaringen er naturligvis den, at i øjeblikket har vi en hel del beskæftigelse, der ikke er tilstrækkelig effektiv, fordi det er beskæftigelse, der kun eksisterer i kraft af restriktionssystemet. Det er beskæftigelse på områder, hvor det ikke er naturligt for Danmark at have beskæftigelse, når der igen kommer friere handelsforhold i verden, det er beskæftigelse i virksomheder, der ikke er så effektive, at de kan klare sig i konkurrencen, når der bliver lukket op for importen, eller det er endelig beskæftigelse, som i kraft af det lukkede marked, vi har, betales med en arbejds-løn, der ikke vil være mulig, når vi har friere forhold. Med andre ord, det er en beskæftigelse, som er kunstig, som er i strid med Danmarks naturlige vilkår. Derfor må naturligvis svaret på det dilemma, som jeg talte om, være dette, at vi har ikke lov til at ræsonnere sådan: når en mand har været beskæftiget på dette sted og på denne måde i de sidste 7 eller 8 år, skal han altid være beskæftiget på dette sted og på denne måde. Det ville være en defensiv beskæftigelsespolitik, og jeg har en stærk mistanke om, at regeringen er altfor fristet af en sådan defensiv beskæftigelsespolitik, som jo er den nemmeste i øjeblikket. Vi skal naturligvis føre en offensiv beskæftigelsespolitik og sige, at når der ikke længere er naturlige betingelser for, at den mand er beskæftiget på det sted og den måde, han har været beskæftiget de sidste 7 år, skal han nu beskæftiges et andet sted og på en anden måde, hvorved produktionen bliver ikke mindre, men større. Dette giver visse overgangsubehageligheder, men en regering kan jo ikke, når den virkelig skal have føringen i landets økonomiske politik, forsvare at vige tilbage for det, som er rigtigt, blot fordi det giver visse overgangsvanskeligheder.

Dette vil jo i virkeligheden sige, at det beskæftigelsesproblem, som regeringen altid stiller op, og som for den synes ligesom at være et tågeslør, der dækker udsigten til de